

Hayalindeki O İş

Yıllardır çalışıyorsun ancak bir türlü iş hayatından istediğin keyfi alamıyor musun? Uzun zamandır hayalini kurduğun bir kariyer var ve bir türlü ulaşamadın mı? Ya da etrafında herkes yurt dışında iş buluyor, bir tek sen mi geride kaldığını hissediyorsun?

Bu e-rehber senin için yazıldı! Sana kendi tecrübelerim ve profesyonel kontaklarımın tecrübelerinden yararlanıp bir yol sunmayı diliyorum. Umarım işine yarar.

Peki ben kimim?

Ben, Emre Şimdi, beş yıldır San Francisco'da Cambly adlı şirkette genel müdür olarak çalışıyorum. Hem Türkiye hem de Avrupa pazarlarından sorumluyum. Kariyerim boyunca hem yurt içi hem yurt dışı onlarca işe alım, yüzlerce mülakat yaptım. Masanın iki ucunda da oturdum, hem iş arayan hem iş veren. Ve öğrendiklerimi, küçük, hazmetmesi kolay bir e-rehber olarak sizlere sunmak isterim.

O zaman başlayalım.

Hayalindeki işi bulmaya hazır mısınız?

İş Değiştirmek için Doğru Zaman Mı?

'Fast Company'de yayınlanan bir ankete göre orta gelir düzeyindeki çalışanların %59'u iş değiştirmeyi istiyor. Senin de iş değiştirmek istiyor olman çok normal. Bunun sebebi onlarca şey olabilir; aldığın maaştan tut, yöneticinle olan uyumuna kadar. Ya da sadece daha fazla maaş alabilmek için iş değiştirmek istiyor olabilirsin.

İş değiştirmeden önce bir durup nefes almanı öneririm. Bu acaba iş değiştirmek için 'doğru zaman' mı?

İş değiştirmek için ne zaman 'doğru zaman'?

- Uzun zamandır mobbing görüyorsan.
- Uzun zamandır yöneticinle sorunlar yaşıyorsan.
- Uzun zamandır yeni bir şeyler öğrenmiyorsan.
- Başka bir iş yerinde çok güzel bir fırsatla karşılaştıysan.
- İstediyiğin terfiyi, maaş zammını bir türlü alamıyorsan.

İş değiştirmek için ne zaman 'yanlış zaman'?

- Şirkette yeni terfini almış ve hemen başka şirketlere zıplamak istiyorsan. (Bir süre beklemeni, terfinle birlikte deneyim edinmeni öneririm)
- İş yerinde yeni bir ekibe geçtiysen. (Bir süre beklemeni, yeni pozisyonunda deneyim edinmeni öneririm)
- Yöneticinle veya iş arkadaşlarınla sorunlar yaşamaya başladıysan. (Hemen defteri kapatmamayı, önce bu sorunları çözmeni öneririm)
- Şuanki işine gireli altı aydan daha kısa bir süre olduysa. (Çok ciddi sorunlarla karşılaştıysan altı ay beklemene gerek yok.)

Bu sorulara verdiğin yanıtı göre ne zaman iş değiştireceğine karar verebilirsin. Eğer şimdi değiştirmek istiyorsan e-rehberdeki bir sonraki bölüme geçebilirsin!

Hangi Alanda Yeni İş Bakmalısın?

Ne yazık ki herkesin her zaman istediği alanda çalışma şansı olmuyor. Ama sorun değil. şu an alışmıyorsan bile ileride çalışmayı hedefleyebilirsin. Belki bir adımda değil, birkaç adımda ulaşabileceksin istediğin noktaya. şimdi ise... hangi alanda çalışmak istediğini belirleyebilirsin!

İstediğin alanı bulmanın yolu, dünyada ‘ zmek istediğin’ sorunu bulmaktan geçiyor. Bu şekilde mutlu olacağın, çalışmak istediğin alanın dünyada ihtiyaç görülen bir alan olduğuna, bunun çözülmesi gereken bir sorun olduğuna, emin olabilirsin.

Ama unutma, hangi sorunu seçtiğin değil, ‘neden’ o sorunu seçtiğin önemli olan.

Senin yeteneklerine ve hayat görüşüne uyan, senin için anlamlı bir sorun olmalı.

Bu şekilde her gün yataktan heyecanla kalkabilir, işine keyifle, sıkılmadan odaklanabilirsin.

Kariyerimizde hep iniş, çıkışlarla karşılaşacağız. ıkış anında herkes motive olabilir. İniş anında motive olup, pes etmemek için bize gereken  zd ğ n sorunun senin için anlam ifade ediyor olması.

Peki bunu bulursun?

Bir kağıda bunların cevaplarını sıralayabilirsin:

- Neler yapmayı seviyorsun?
- Dünyanın neye ihtiyaı var?
- Hangi konularda iyisin?
- Hangi konularda para kazanabilirsin?

Ardından bu cevaplardaki ortak noktayı bulabilirsin. Bu sana özgü, senin  zmen gereken sorun olacaktır.

Ayrıca kendine bunları sorabilirsin:

- 20 yıl sonra nasıl biri olmak istersin?
- Yaşamın sonlanınca nasıl hatırlanmak istersin?

Sana benzer durumda olan bir arkadaşınla oturup, birbirinize yardımcı olabilirsiniz. Karşılıklı şu soruları birbirinize sorabilirsiniz:

- Hangi konuda bana danışmak istersin?
- Hangi konuda bana danışmak için para  derdin?
- Hangi konuda sence ben yetenekliyim?
- Hangi konulara sence ben ilgiliyim?

Hangi alanda çalışmak istediğini bulmak bir süreç. Zaman ve emek gerektiriyor. Sana direk cevabı veremem ama kendine sorabileceğin sorular sunabilirim.

Emin misin?

Çalışmak istediğin alanı kağıt üzerinde belirledin. Peki bunun bir 'sağlamasını' yapmak ister misin? Cidden çalışmak istiyor musun o alanda? Belki 'veri mühendisi' olmaya karar verdin ama onlar endüstride cidden ne yapıyorlar, bir günleri nasıl geçiyor bir fikrin var mı?

Eğer cevabın 'Hayır' ise... bunu test edebilirsin.

Sana önerebileceğim birkaç yöntem var:

1. LinkedIn'de bu alanda çalışanlara çok nazıkçe biz mesaj atabilirsin. Çalıştıkları alanla ilgilendiğini, mümkünse ufak bir görüşme yapmak istediğini, işlerinde bir günde neler yaptıklarını öğrenmek istediğini söyleyebilirsin. Bu mesajı çok nazıkçe yazmanı öneririm. Karşı taraftan bir şey talep ettiğinde, karşı tarafın sana yardım etmesi 'gerekmiyor', bunu unutma... LinkedIn'den ben şahsen yüzlerce mesaj aldığım için biliyorum, pek çok mesajda nezaket kurallarından eser bulunmuyor. Karşı taraf, cevap vermen 'gerekliğini', yardım etmekle yükümlü olduğunu düşünebiliyor. Eğer sen cidden nazık bir mesaj atar, karşı tarafa kendini iyi hissettirsen cevap alma şansın artacaktır.
2. Çalışmak istediğin alandaki 'online kurslara' yazılabilirsin. Hem mülakatlar için güzel bir deneyim edinirsin hem de istediğin işin gerçekten ne olduğunu görürsün. Eğer online kurstan bir iki ders sonunda sıkıldıysan, ilgini çekmiyorsa, belki de ideal mesleğin bu alanda değildir.
3. Bu en zor ama en etkili öneri: çalışmak istediğin alanda bir proje geliştirmeye başlayabilirsin. Eğer konu hakkında hiçbir fikrin yok ve kimseyi tanıımıyorsan bunu gerçekleştirmek biraz zor olacaktır. Ama konuyu biraz olsun biliyor, bir de senin gibi bilgili birkaç kişi tanıyorsan, ufak bir proje geliştirmende hiçbir engel yok. Arkadaşlarını da toplayıp, onlarla birlikte projeye başlayabilirsin. İstediyin alanı en gerçekçi şartlarda test etmiş olacaksın. Ayrıca geliştireceğin bu proje istediğin işe girmende de çok yardımcı olacak, seni yüzlerce adayın önüne geçirecektir. Belki de işe 'Junior' değil, 'Senior' girmeni sağlayacaktır.

Bu yöntemlerden en az birini uyguladıktan sonra hala bu alanda çalışmak istiyorsan bir sonraki bölüme gönül rahatlığıyla geçebilirsin.

İnsanlarla Konuş

Hangi alanda çalışmak istediğine karar verdikten sonraki aşama etrafına bunu bol bol anlatmandan geçiyor...

Ben 'eğitim teknolojileri' üzerine çalışmaya karar verdiğimde ilk başta kendimi çok çaresiz hissettim. Hangi yoldan, nasıl başlamam gerektiğini bilmiyordum. Ama hiç çekinmedim, herkesten yardım rica ettim. Tüm arkadaşlarıma sordum:

- Bu alanda çalışan bir tanıdığınız var mı?
- Onlar için ücretsiz yapabileceğim bir yardım var mı?
- Bana ne önerirsiniz?

Ve insanlara derdimi anlatmaya başladığımdan çok kısa süre içinde önceden tahmin edemeyeceğim gelişmelerle karşılaştım. Her taraftan tanıştırma talepleri gelmeye, yardım elleri uzanmaya başladı. Birkaç arkadaşım, tanıdıkları, o alanda çalışan şirkettekilerle beni tanıştırdı. Bu fırsat kısa zamanda yarı zamanlı bir iş fırsatına dönüştü ve mevcut işimden istifa etmemi sağladı.

Unutma, arkadaşların rakiplerin değil. Onlardan olabildiğince yardım almaya çalış. Bunu anlatırsam 'nazar' değer diye düşünme. Onlar da senden yardım istediklerinde sen de onlara yardım et. Bu şekilde hem iş arama sürecine bir adım önde başlarsın hem de hayalindeki iş için, endüstriden önemli bilgiler edinarsın.

Büyük Şirket vs Küçük Şirket

Başvurularını yaparken düşünmeni önerdiğim bir nokta da ne tip bir şirkette çalışmak istediğin. Bu konuda onlarca kriter varken ben burada bir tanesini ele almak istiyorum; 'büyük şirket' mi yoksa 'küçük şirket' mi?

Eğer maaşının aksamadan ödenmesini, kaç sene sonra nasıl bir terfi alabileceğini bilmek, işi yöneticilerinden öğrenmek istiyorsan 'büyük şirketler' ideal. Bu şirketler, düzen ve tertip konusunda seni yanıltmayacaklardır. Ayrıca büyük şirketlerde daha fazla 'uzmanlaşma' imkanın olacaktır.

Ancak büyük şirketlerde çalışmanın bazı dezavantajları da mevcut. En büyüğü 'hız'. Değişikliklerin yaşanması için günler, haftalar değil; aylar yıllar geçmesi gerekecektir. Eğer aksiyonu, hızlı tempoyu seviyorsan bu iş yerlerinde zorlanabilirsin. Ayrıca bürokrasi da başka bir can sıkıcı nokta olacaktır. Atacağın pek çok adım için, gerekli onayları alman, farklı insanları ikna etmen gerekecektir.

Küçük şirketler, yukarıda anlattıklarımın tam tersini sunacaklardır. Daha az düzenli, planlı bir şirkette bulunacak, pek çok sürece, kurala sahip olmayacaksın. Mesela işe alındığında bilgisayarını kendin alman gerekebilir. (çok defa tecrübe ettim bunu :) Eğer şirket kötü giderse maaşın aksayabilecek, hatta belki de sana işi öğretecek bir yöneticin olmayacaktır.

Ancak küçük şirketlerin türlü türlü avantajları da mevcut. Pek çok konuya bulaşacağın için (bulaşman gerekecektir) farklı farklı alanları öğrenme şansın olacak. 'Hız' konusunda sıkıntı yaşamayacak, aklındaki projeleri, fikirleri hemen aksiyona geçirebileceksin. Belki yöneticin olmayacak, işi öğrenmek senin üstüne kalacak ama bu da sana ileride kendinin o 'yönetici' olma imkanı olarak geri gelecektir.

Büyük şirket mi küçük şirket mi sorusu tamamen senin karakterine bağlı bir cevabı olan soru. Bazıları kariyerinin başında büyük şirkete geçip, bol bol öğrenmeni; bazıları da 'girişimci' karakterindekilerin küçük şirketlerde daha mutlu olacağını söyler. Ama inan ki iki şirkette de başarı mümkün. Ben şahsen iki şirkette de başarılı olan onlarca insan tanıyorum. Hangi yolda gideceğin tamamen senin kararın.

Başvuru

Hayalindeki iş alanını ve şirket tipini bulduktan sonra artık başvuru zamanı geldi. Bu e-kitapta 'Nasıl CV hazırlanır?' konusuna değinmeyeceğim, zira internette bu konuda binlerce kaynak var. Onun yerine, CV'ni düzenledikten sonraki aşamalara değinmek istiyorum.

İlk önerim başvurunu iş ilanı açılır açılmaz yapman yönünde. Bir, iki aydır açık olan iş ilanlarında şirketler, başka adaylarla ileri aşamalarda olabilir, hatta başka adaylara teklif götürmüş bile olabilirler. Amacın, ilan açılır açılmaz, ilk değerlendirilecek ekibin içerisinde olmak olsun.

İkinci önerim, eforunu farklı farklı alanlardaki iş başvurularına harcamak yerine, daha az iş ilanı seçip, onlara daha fazla odaklanman yönünde. Zaten istediğin alanı ne kadar spesifik belirlersen o kadar az iş ilanı ile karşılaşacaksın. Daha az iş ilanına başvurman sorun değil çünkü o alanda ilgili ve istekli olman, online kurslar almış olman veya proje yapmış olman seni zaten birçok adayın önüne koyacaktır. Yalnızca kariyerinin başındaysan bu tam geçerli olmayacaktır. Hem ilk işini bulmak biraz daha zor olduğundan hem de daha endüstriler hakkında yeterince bilgi sahibi olmadığından kariyerinin başında daha fazla fırsata odaklanabilirsin. (Konu hakkında daha çok bilgiye 'Yeni Mezunlara Özel' bölümünde ulaşabilirsin)

Üçüncü önerim, güzel bir ön yazı yazman yönünde.

Ön yazında neler YAZMAMANI öneririm?

- Kendini 'çalışkan', 'yenilikçi' gibi tanımlamanı
- 'Bu alanda kendimi geliştirmek istiyorum' vb cümleler kurmamanı.

Herkes kendine güzel sıfatlar yakıştırabilir. Ve unutma, önemli olan senin kendin için ne istediğin değil, onlara ne sunabileceğin.

Ön yazında neler YAZMANI öneririm?

- Bence 'şu' sorunu çözmeye çalışıyorsunuz. (öncesinde şirketi ve endüstriyi araştırabilir ve ne hakkında çalıştıklarını tahminleyebilirsiniz)
- İlk üç ayınızda sorununuzu çözmek için 'şunları' yapacağım.
- Son olarak, ben iki cümleyle kendimi, tecrübelerimi 'şu' şekilde tanımlıyorum.

Gördüğünüz gibi ben hep aksiyondan yanayım. Güzel cümleler kurabilmek tabii ki bir marifet ama benim önceliğim hep 'içi dolu' cümleler kurmaktan yana.

Ve son önerim, ön yazıları tamamladıktan, CV'ni ilana özel düzenledikten ve başvurularını yaptıktan sonra şirketle iletişime geçmen yönünde. Başvuru yaptığın ekibin yöneticisinin, İK sorumlularının emailerini bulabilir, başvurunu ve ön yazını bir de onlara yollayabilirsin. İnternette 'VoilaNorbert' gibi ürünlerle herhangi bir çalışanın emailini bulabileceğin gibi, 'Hubspot' gibi yazılımlarla yolladığın emailin açılıp açılmadığını görebilir, eğer açılmadıysa başka bir çalışana email yollayabilirsin.

Tüm bu aşamalarda amacımız bir iş başvurusu için gereken, hak ettiği çabayı göstermek. Zaman alacağının farkındayım ama bu sebeple başvuracağınız işleri özenle seçmenizi önerdim. Bu şekilde vereceğiniz emek boşa gitmeyecektir.

Yurtdışı İş Başvuruları

Peki başvurmak istediğiniz iş yurtdışındaysa bu süreç nasıl farklılık gösterecektir?

Ben 2016 yılında San Francisco'dan iş teklifi aldım ve bu zamana kadar benim gibi yurtdışından iş teklifi alan onlarca kişiyle tanıştım. Ayrıca Türkiye'de ve Avrupa'da onlarca işe alım yaptım. Edindiğim deneyimler doğrultusunda sizlere yardımcı olmak isterim.

Öncelikle, yurtdışında iş başvurusu yapıyorsan, hangi konuda 'çok iyi' olduğunu düşünmeni rica ediyorum. Eğer yurtdışında bir şirket seni tercih edecek, vize masraflarını karşılayacak, zahmetli bir sürece girecekse, diğer yerel adaylara göre çok daha iyi olman gerekiyor. Eğer kariyerinin başında değilsen, 'çok iyi' olduğun bir alan kesinlikle vardır. Belki bu alanı bulmak için biraz kafa yorman gerekebilir. Mesela bir yazılımcısın ve piyasada senin gibi binlerce yazılımcı var. Ama aynı zamanda müziğe karşı derin bir tutkun ve bilgin var. O zaman bir müzik şirketinde aranan yazılımcı için 'çok iyi' bir aday olabilirsin. Güçlü yönünü keşfetmeni ve iş başvuru sürecini ona göre şekillendirmeni öneririm.

Güçlü yönünü bulduktan sonra odaklanman için bir veya iki adet şehir seçmeni tavsiye edeceğim. Eğer daha fazla şehri radarına alırsan odağını kaybedebilirsin. Şehri seçerken, o şehirdeki popüler endüstrileri, aranan pozisyonları da değerlendirmelisin. Mesela yazılımcıysan Berlin ve San Francisco iyi seçenekler olabilir. Ya da aktörsen Los Angeles'ı düşünebilirsin. Finans konusunda Londra ve New York güzel tercihlerdir. Bu şekilde o şehirde, güçlü alanına oynayarak başvuru yapabileceğin daha fazla iş imkanı bulabilirsin.

Mümkünse çalışmak istediğin şehre bir ziyarette bulunabilirsin. Belki orada arkadaşların vardır. Ya da arkadaşlarının arkadaşları. Onlarla bir kahve ayarlayabilir, şehir ve iş imkanları hakkında bilgi edinebilirsin. Orada yaşayan insanlardan öğreneceğin püf noktalara ne internette ne de başka bir yerde ulaşabilirsin. Ben yaptığım onlarca araştırma sonunda San Francisco için vize alma ihtimalimin hiç olmadığını düşünüyordum. Ancak San Francisco gezimde tanıştığım insanlardan türlü türlü çalışma vizesi fırsatları olduğunu öğrendim. O zaman anladım ki her şey mümkün, sadece yolu bilmek lazım. Ayrıca arkadaşlarından, çalıştıkları şirketlere senin için referans olmalarını isteyebilirsin. Ya da onların arkadaşlarıyla tanışıp, referansını onlardan alabilirsin. İşte tüm bu sebeplerle, şehir tercihini bir veya ikiye indirmeni öneriyorum. Bu şekilde o şehre hakkını vererek, gerektiği ilgiyi göstererek odaklanabilirsin.

Son olarak, çalışmak istediğin şehri belirlerken çalışma vizesi kurallarını gözden geçirmeni öneririm. Mesela Amerika'da çalışma vizesi çıkarmak gittikçe daha da zorlaşıyor. Şirketlerin harcadığı on binlerce dolar yetmezmiş gibi bir de kuraya girmeleri, aylarca kura sonucunu beklemeleri gerekiyor. Bu zorluklar içindeyken şirketler, yabancı çalıştırmaktan kaçınıyor ancak çok ihtiyaç olursa bu yola giriyorlar. Tabii ki Amerika'yı deneyebilir ve yukarıda bahsettiğim gibi, pek bilinmeyen vize türlerinin araştırmasını yapabilirsin. Ama vize konusunda daha kolaylık yaşayacağın onlarca ülke var, onları önceliklendirmeni öneririm.

Yurtdışı iş başvurularında eğer çalışma vizen yoksa dezavantajlı durumdasın. Ama bu yolun sonu demek değil; güçlü yönlerine oynayabilir, doğru şehir seçebilir, ufak bir network oluşturmaya çalıştırabilir ve amacına ulaşabilirsin.

Mülakat

İş başvurularını yaptın, ön yazını yolladın ve mülakatlara çağrıldın. Tebrikler! Bu bölüm senin için yazıldı! (Eğer daha mülakat alamadıysan, önceki adımları tekrar tekrar gözden geçirmeni, gerekirse bir profesyonelden yardım almanı öneririm.)

Mülakat aşamaları için sana tek önerim, çalışmak. Evet, mülakatlara çalışılması gerektiğini düşünüyorum. Yurtdışındaki şirketlerin mülakat soruları 'Glassdoor' gibi sitelerde mevcut. Türkiye'deki şirketler için mülakat sorularını arkadaşlarına, LinkedIn'deki kontaklarına sorup öğrenebileceğin gibi, kendi tahminlerin doğrultusunda da çalışmanı yönlendirebilirsin.

Mesela mülakat öncesinde çalışmanı önereceğim birkaç soru:

- Şirketin bulunduğu endüstri hakkında bilgili misin?
- Şirket hakkında bilgili misin?
- Neden o şirkette ve rolde çalışmak istiyorsun?
- Bu alanda deneyimin oldu mu? Nasıl sorunlarla karşılaştın ve nasıl çözümler ürettin?

Eğer çalışacağın rolde deneyimli değilsen, deneyimli birinden yardım almaya veya olabildiğince konu hakkında kendini bilgilendirmeye çalışabilirsin. Genelde okumak yeterli olmuyor, öğrendiklerinle ufak bir deneme, proje yapabilirsen, mülakata çok daha hazırlıklı olursun.

Mülakat sırasında KAÇINMANI önerdiğim noktalar:

- Olumsuz konuşma.. (Eski iş yerin, çalışma arkadaşların veya kendi hayatın hakkında.)
- Karşı tarafın sözünü kesme.
- Bir sorunun cevabını bilmiyorsan karşı tarafı kandırmaya çalışma.. Dürüstçe cevabı bilmediğini söyle. Gerekirse hangi konularda bilgili olduğunu ekle ve bir örnek verin.

Mülakatlara girdikçe deneyim kazanacak ve gün geçtikçe daha iyi bir mülakat performansı sergilemeye başlayacaksın. Sadece biraz zaman biraz da efor gerekiyor.

Bol şans!

Yeni Mezunlara Özel

Bu e-rehberde yazılanlara ek olarak yeni mezunlara da birkaç tavsiyede bulunmak isterim.

Öncelikle okulda geçirdiğin zaman boyunca ekip arkadaşları bulup, bol bol proje üretmeni öneririm. Bu projeler hem sana endüstri hakkında bilgi verecek hem de elinde güzel bir portfolyo oluşturacaktır. Mesela bitirme tezini hızlıca geçiştirmek yerine, güzel bir projeyle süslemenin sana çok büyük bir katkısı olacaktır. Hatta güzel bir projeyle, konu hakkındaki yurt içi ve yurt dışındaki yarışmalara da başvurabilirsin. Oralarda alacağın herhangi bir olumlu sonuç sana çok güzel kapılar açacaktır. Projeye alternatif olarak okuldaki aktif bir öğrenci kulübünde de çalışabilirsin. Elinden geldiğince sorumluluk almaya, güzel bir katkıda bulunmaya çalış. Bunlar hem karakterini hem de CV'ni şekillendirecektir. Unutma, okulu ne zaman bitirdiğin değil, nasıl bitirdiğin önemli.

Ben üniversitemin üçüncü senesinde İspanya'da değişim öğrencisi oldum. Hem o sene başvurduğum staj programlarına aldığım geri dönüşler arttı hem de daha kendine yeten bir birey olarak ayakları yere basan adımlar atmaya başladım: İlk defa kendi harçlığımı kendim kazandım, ilk defa kira sözleşmesi imzaladım. Herkesin tercihi kendisine özel tabii ki ama değişim öğrencisi olmayı değerlendiriyorsan, bunun kariyerine olumsuz bir katkıda olacağını düşünme sakın. Aksine, olumlu bir katkısı olacaktır.

Bir diğer önerim ise yapacağın stajlar olacak. Stajları çalışma hayatının provasası olarak düşünüp, olabildiğince iyi değerlendirmeye çalış. Yaz stajı için erkenden staj araştırmaları ve başvurularına başla. (Mümkünse Aralık, Ocak gibi) Gerekirse başka bir şehirde staja git (özellikle büyük şehirde yaşamıyorsan) ve o önemli deneyimi elde et. İlk stajın ikinci stajını bulmana, ikinci stajın da ilk işini bulmana yardımcı olacaktır.

Okulun son senesi kritik zaman. İş başvurularına olabildiğince erken başla. Bu e-rehberde daha az iş fırsatı belirleyip, onlara çok yoğunlaşılmasını önerdim. Ama senin için durum biraz daha farklı. Arama kriterlerini biraz daha genişletebilir, fırsatlarını arttırabilirsin. Tabii ki istemediğin bir alanda iş başvurusu yapmanı önermem; finansı sevmiyorsan, bankalara başvurmak zorunda değilsin. Ama pazarlama istiyorsan, ürün yöneticiliği pozisyonlarına başvurabilirsin. Büyük şirkette çalışmak istiyorsan, orta ölçekli şirketleri de aramana dahil edebilirsin. Kariyerinin başında olduğun için önünde pek çok farklı pozisyonu deneme, kariyer değişikliği yapabilme fırsatın olacak. O bakımdan ilk işinde tam istediğin alanı tutturamazsan üzülme. Bu bir süreç. Amacına illa ki ulaşacaksın.

Son Söz

Hayalindeki işini bulmanı gönülden isterim. Ama unutma, bu bir süreç. Belki istediğin işi bulduktan sonra hayalin değişecek, başka bir iş bulmak isteyeceksin. Bunun sonu yok. O bakımdan acele etme. Kendini strese sokma. Önünde yıllar var. Ne istediğini bil, durmadan gerekli adımları at. Hayalin değişirse, sen de değiş, adımlarını da ona göre şekillendir. Pozitif tavrını koru. Sürprizlere ve değişimlere açık ol.

Hayat sana gerekli ödülü verecektir. :)

Bol şans diliyorum!

-- Emre Şimdi